

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 1 Din 10.01.2024

Dosar nr.: 15A/2022

Autosesizarea nr.: 6308/13.09.2022

Petent: Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

Partea reclamată: Federația Sindicatelor din Administrația Națională a Penitenciarelor

Obiect: afirmații cu posibil caracter discriminatoriu la adresa unei femei private de libertate care deține calitatea de mamă

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

2. Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, cu adresa în mun. București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, sector 1, adresă de e-mail: support@cncd.ro

3. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

4. **Federația Sindicatelor din Administrația Națională a Penitenciarelor**, cu sediul în mun. București, str. Maria Ghiculeasa nr. 47, et. 3, cam. 306, sect. 2 și cu sediul ales pentru citarea și comunicarea actelor de procedura la avocat Vilcu Cristina din mun. București, Calea Rahovei nr. 323, bl. 26, sc. 2, ap. 68, sect. 5 și adresă de e-mail: av.cristina.mihaius@gmail.com

II. Procedura de citare

5. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

6. Prin adresa înregistrată sub nr. 6308/28.09.2022 a fost citată partea reclamată, pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 20.10.2022, ora 11.30.

7. Prin adresa înregistrată sub nr. 7486/20.10.2022, respectiv nr. 7528/21.10.2022, partea reclamată a solicitat acordarea unui nou termen de audiere, având în vedere că în data de 20.10.2022 avocatul ales urma să se prezinte la Curtea de Apel Cluj pentru a reprezenta o persoană într-un alt dosar.

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 7568/24.10.2022 a fost recitată partea reclamată, pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 17.11.2022, ora 11.30.

9. Procedură legal îndeplinită.

10. La termenul de audieri partea reclamată a fost prezentă prin avocat.

11. Partea reclamată a depus un punct de vedere, înregistrat sub nr. 8310/16.11.2022.

12. Prin adresa înregistrată sub nr. 8338/17.11.2022 partea reclamată a transmis comunicatul de presă care face obiectul prezentei autosesizări.

III. Susținerea părților

Susținerea petentului

13. Prin autosesizarea înregistrată sub nr. 6308/13.09.2023 Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării reține faptul că în data de 07.09.2022 F.S.A.N.P. a susținut într-un comunicat public următoarele: *“(...) Dacă era atât de interesată de soarta propriului copil, ... ar fi trebuit să anticipeze consecințele faptului că infracțiunile săvârșite de aceasta îi prevesteau statutul de persoană privată de libertate, mai ales după trimiterea în fața instanței de judecată, iar acest statut i-ar pune în dificultate relația cu un eventual copil. În ciuda acestui fapt, ... a ales să facă un copil. În acest context, cine este vinovatul pentru apariția unor sincope în dezvoltarea psiho-emoțională a fiicei acesteia? Statul roman sau propriile decizii?(...)”*

14. CNCD reține faptul că respectivul comunicat de presă a fost preluat pe site-ul <https://penitenciare.info>, precum și în mediul online.

Susținerea părții reclamate

15. Prin punctul de vedere înregistrat cu nr. 8310/16.11.2022, partea reclamată susține că din cuprinsul autosesizării și din materialul probator nu se conturează/nu rezultă în mod clar/explicit și nu se confirmă așa-zisa faptă de discriminare reținută prin autosesizarea CNCD.

16. Partea reclamată susține că reprezentantul Federația Sindicatelor din Administrația Națională a Penitenciarelor și-a exprimat păreri/opinii pur personale și în nici un caz acuze ce pot îmbrăca una din diferitele forme de discriminare, cu privire la copilul d-nei ..., care are parte de o copilărie nefirească, lipsită de prezența și/sau afecțiunea mamei, considerând din punct de vedere pur personal că aceasta ar fi trebuit să anticipeze desfășurarea firească a unui dosar penal, cu toate etapele procesuale pe care le presupune și cu un posibil rezultat nefavorabil acesteia.

17. Partea reclamată precizează că este adevărat că afirmațiile respective sunt păreri/opinii personale ale reprezentantului F.S.A.N.P., dar că acestea nu pot fi catalogate ca fiind/reprezentând forme de discriminare, întrucât nu sunt date/elemente concrete care să probeze fără doar și poate o astfel de faptă și nici condiții pentru a putea fi încadrată la o potențială faptă de discriminare.

18. Partea reclamată susține că afirmațiile reprezentantului Federației Sindicatelor din Administrația Națională a Penitenciarelor nu se circumscriu sferei de incidență a dispozițiilor art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, nefiind implicată o anumită formă de excludere sau respingere sau de tratament inegal; în cazul de față ... nu a fost exclusă, nu a fost respinsă și nici nu a avut parte de un tratament inegal (tratamentul inegal de care a avut parte și din cauza căruia este în continuare în spatele grațiilor fiind urmarea hotărârilor judecătorești emise de instanțele care au pronunțat astfel de soluții).

19. Ca atare, partea reclamată consideră că instituția Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării ar fi fost în drept și în măsură să se autosesizeze atunci când instanțele de judecată ar fi trebuit să țină cont și să pună în aplicare existența prescripției intervenită și pentru ...ca și pentru celelalte părți din dosarele în care a fost implicată /judecată aceasta.

20. Partea reclamată susține că în cauza de față este vorba despre exprimarea unei banale, neimportante, uzuale opinii/păreri pur personale a reprezentantului legal al Federației Sindicatelor din Administrația Națională a Penitenciarelor, neaflându-ne în

prezența unei fapte de discriminare desfășurată de Federația Sindicatelor din Administrația Națională a Penitenciarelor, în condițiile în care, temeinica/soliditatea autosesizării este lipsită de conținut, astfel încât șubrețimea/lipsa de consistență a temeiniciei autosesizării prezente este mai mult decât evidentă.

21. Partea reclamată precizează că nu reiese de nici un fel, cu atât mai mult clar, concis și la obiect din cuprinsul autosesizării CNCD, în ce anume constă modul/felul practic prin care s-ar fi produs așa-zisa faptă de discriminare, care sunt în concret dovezile care să demonstreze în mod incontestabil o astfel de abordare din partea al Federației Sindicatelor din Administrația Națională a Penitenciarelor.

22. Comunicatul de presă care face obiectul prezentei autosesizări are următorul text:

Titlu: *Influența și presiunea constantă ale ... pe lângă instituțiile fundamentale ale statului minimalizează scopul executării pedepselor*

„... se transformă din infractoare dovedită în instanță morală pentru deținuți. Din închisoare, ... continuă să-și folosească influența și presiunile pe lângă instituțiile fundamentale ale statului român pentru a modifica legea de executare a pedepselor în favoarea deținuților, existând riscul ca închisoarea să nu-și mai atingă scopul de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni, cu consecințe dezastruoase asupra siguranței cetățenilor.

Opinia publică ar trebui să știe că bazele actualei legi a executării pedepselor, aprig criticată de ... din calitatea de infractoare dovedită, au fost puse în mandatul guvernării Boc din care a făcut parte, însă la acea vreme, fostul ministru era interesat să taie salariile bugetarilor cu 25%, măsură care a afectat inclusiv polițiștii de penitenciare îngrijorați de soarta propriilor copii, în contextul creșterii inflației și ratelor la bănci.

Recent, deținuta ... a lansat în spațiul public o informație potrivit căreia

“legea actuală nu face nici o diferență între un bărbat condamnat pentru omor cu premeditare, care nu are nici copii și o mamă condamnată pentru furt din magazine ori abuz în serviciu”. Este adevărat că legea nu face nicio diferențiere între deținuți, nici nu ar fi constituțional, legal și nici moral. Este cinic, însă nu și surprinzător, ca persoana privată de libertate să-și mascheze intenția de a scăpa de pușcărie în spatele luptei pentru păstrarea și consolidarea relațiilor cu familia și pentru nevoia de a sprijini dezvoltarea psiho-emoțională a propriului copil.

Dacă era atât de interesată de soarta propriului copil, ... ar fi trebuit să anticipeze consecințele faptului că infracțiunile săvârșite de aceasta îi prevesteau statutul de persoană privată de libertate, mai ales după trimiterea în fața instanței de judecată, iar acest statut i-ar pune în dificultate relația cu un eventual copil. În ciuda acestui fapt, ... a ales să facă un copil. În acest context, cine este vinovatul pentru apariția unor sincope în dezvoltarea psiho-emoțională a fiicei acesteia? Statul român sau propriile decizii?

În concluzie, Federația Sindicatelor din Administrația Națională a Penitenciarelor (FSANP) va reacționa ori de câte ori un deținut afectează direct sau indirect imaginea polițiștilor de penitenciare și încearcă, prin influență și presiuni, să modifice legile din România, astfel încât să îngreuneze buna funcționare a poliției penitenciare și exercitarea atribuțiilor profesionale ale angajaților din sistemul penitenciar.

Publicat de Cosmin Dorobanțu, septembrie 7, 2022, ANP, penitenciare”

IV. Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil/ jurisprudența

23. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză:

Ordinul CNCD nr. 144/2008 privind Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor

art. 4: „(1) Ordonanța Guvernului 137/2000, republicată, oferă protecție tuturor persoanelor, grupurilor și comunităților care se află pe teritoriul României împotriva oricăror forme de discriminare bazate pe orice criteriu. (2) Orice persoană fizică sau juridică are obligația să respecte principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și nediscriminării.”

art. 6: „Reclamatul este persoana împotriva căreia s-a formulat sesizarea cu privire la săvârșirea unei fapte de discriminare.”

art. 13: „Autosesizarea cu privire la orice situație, anunț sau eveniment, în privința cărora există indicii cu privire la existența unor fapte care presupun săvârșirea unei fapte de discriminare, poate fi inițiată de oricare membru al Colegiului director, prin întocmirea unei note de autosesizare, motivată.”

O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată

art. 2 alin. (1): „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

art. 2 alin. (8): „Prevederile prezentei ordonanțe nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație.”

art. 2 alin. (11): „Comportamentul discriminatoriu prevăzut la alin. (1)-(7) atrage răspunderea civilă, contravențională sau penală, după caz, în condițiile legii.”

art. 15: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ura rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

art. 26: „Contravențiile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.”

Constituția României, revizuită:

art. 1 alin (3): „România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”

art. 4 alin. (2): „România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”

art. 30 alin. (1) - Libertatea de exprimare: „Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile. (2) Cenzura de orice fel este interzisă.”

art. 30 alin. (6) – alin. (8): „Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine. (7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri. (8) Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictelor de presă se stabilesc prin lege.”;

Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale:

art. 10 alin. (2): „Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”;

art. 14 - Interzicerea discriminării: “Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasa, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice alta situație.”;

art. 17: „Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.”

Protocolul nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului

art. 1 - Interzicerea generală a discriminării: “1. Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nicio discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.”

V. Principiile de analiză

Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale (*cunoscută în general sub denumirea de Convenția europeană a drepturilor omului, în continuare Convenția*) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare; în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa libertatea de exprimare nu este un drept absolut, nefiind lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care Convenția subliniază: „*comportă îndatoriri și responsabilități*”.

Necesitatea restrângerii libertății de exprimare într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie:

- să fie prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă)
- să urmărească un scop legitim
- să fie necesară într-o societate democratică
- să fie proporțională cu scopul urmărit (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801)

Ingerința să fie prevăzută de lege

Prima cerință, cea a existenței unei prevederi legale, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000; aceste texte de lege trebuie coroborat cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „*prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație*”; ambele texte normative sunt previzibile și accesibile, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

Raportat la scopul legitim urmărit, prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, în mod deosebit a protecției demnității persoanelor vulnerabile la discriminare. Protecția demnității unor grupuri constituie un scop legitim într-o societate democratică.

Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, o faptă ar trebui să întrunească următoarele elemente:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură rasială sau națională,
- ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de un criteriu protejat de lege - astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

Distincția între cele două categorii de fapte este fundamentală, fiind de subliniat că: dacă propaganda naționalist-șovină ori instigarea la ură rasială sau națională presupune intenția, cea de a doua categorie de fapte prohibite de articolul sus citat nu presupune demonstrarea intenției autorului, concluzie ce rezultă explicit din formularea textului normativ „*comportamentul care are ca scop sau vizează(...)*” Astfel, proba săvârșirii faptei cu intenție nu are relevanță în calificarea și constatarea faptei de discriminare potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/2000, teza II, articol de lege care definește ca fiind discriminare orice faptă care are „*ca scop sau efect*” încălcarea unui drept prevăzut de lege, incluzând atât

intenția, cât și culpa, ca forme ale vinovăției. Astfel nu se analizează intenția de a discrimina, acest aspect neavând relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

Necesitatea ingerinței

În acest demers, se analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”). Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei „nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere (*Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.*) În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi *Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49*). Ca urmare, constatăm că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu:

- libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (ex. *HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT*, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);
- libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indifferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie stabilite în mod convingător (ex. *HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT*, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);
- exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (ex. *HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT*, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49); statele au o marjă de apreciere când reglementează libertatea de exprimare în relație cu afirmații care offensează convingerile personale, în special cele morale sau religioase (ex. *OTTO-PREMIER-INGESTOR împotriva AUSTRIEI*, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);
- îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict sau de tensiuni, o grijă particulară trebuie manifestată față de vehicularea prin presă a limbajului urii sau a promovării violenței (ex. *SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI*, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 63);
- toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate,

condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (ex. *GÜNDÜZ împotriva TURCIEI*, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40);

➤ art. 17 al Convenției previne ca grupurile totalitare sau persoanele care incită la ură rasială să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice (ex. *GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI*, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979);

➤ abuzul cu libertatea de exprimare nu este compatibil cu democrația și drepturile omului, încalcă drepturile altora (ex. *WITZSCH împotriva GERMANIEI*, nr. 7485/03, 13 decembrie 2005);

➤ anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al Convenției (ex. *JERSILD împotriva DANEMARCEI* [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35);

➤ atacurile vehemente împotriva grupurilor religioase sau etnice sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de Convenție, și anume toleranța, pacea socială și nediscriminarea (ex. *NORWOOD împotriva REGATULUI UNIT*, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004);

➤ se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă; statele au o anumită marjă de apreciere privind existența nevoii, dar această apreciere se completează cu supervizarea europeană atât a legislației cât și a modului de aplicare al legislației de instanțele independente; CEDO este împuternicit să ofere interpretarea în ce măsură restricția sau sancționarea este reconciliabilă cu libertatea de exprimare (ex. *HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT*, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);

➤ în exercitarea supervizării, CEDO analizează atât conținutul cât și contextul afirmațiilor în cauză; restrângerea trebuie să fie proporțională cu legitimitatea restrângerii, autoritățile trebuie să justifice relevanța și suficiența lor (ex. *JERSILD împotriva DANEMARCEI* [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; trebuie să existe o proporționalitate între impactul afirmației sancționate și sancțiune (ex. *LINGENS împotriva AUSTRIEI*, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 40);

➤ principiile privind libertatea de exprimare vizează și funcționarii publici, deși este legitimat ca statul să impună față de ei obligația discreției, ținând cont de statutul lor special (ex. *AHMED și alții împotriva REGATULUI UNIT*, nr. 65/1997/849/1056, 2 septembrie 1998, § 56).

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

24. Colegiul director constată că partea reclamată, în data de 07.09.2022, a susținut într-un comunicat public următoarele: „*Dacă era atât de interesată de soarta propriului copil, ... ar fi trebuit să anticipeze consecințele faptului că infracțiunile săvârșite de aceasta îi prevesteau statutul de persoană privată de libertate, mai ales după trimiterea în fața instanței de judecată, iar acest statut i-ar pune în dificultate relația cu un eventual copil. În ciuda acestui fapt, Udrea a ales să facă un copil. În acest context, cine este vinovatul pentru apariția unor sincope în dezvoltarea psiho-emoțională a fiicei acesteia? Statul roman sau propriile decizii?*”

25. Afirmația crează o diferență între femeile private de libertate care dețin calitatea de

mama și alte persoane private de libertate. Din punctul de vedere al dreptului la libertate cele două categorii de persoane trebuie tratate identic.

26. Criteriul de diferențiere este cel al statutului familial și al genului.

27. Dreptul atins este dreptul la demnitate.

28. Afirmațiile analizate, reprezentând un comportament manifestat în public, sunt de natură să vizeze atingerea demnității, să creeze o atmosferă de intimidare, ostilă, degradantă, umilitoare, ofensatoare îndreptată împotriva femeilor private de libertate care dețin calitatea de mama. Astfel fapta reclamatei reprezintă discriminare, întrucât a creat o deosebire pe criteriul statului familial și al sexului care a avut ca scop și efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate.

29. Astfel de afirmații, în conformitate cu cazuistica CEDO, nu sunt protejate de dreptul la liberă exprimare.

30. În mod evident exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități. Obligația de a evita expresii care, în mod gratuit, ofensează alții, care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbateră publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane, are semnificație specială în situații de tensiuni. Modul în care a fost formulat comunicatul este de natură să creeze tensiuni. Reclamata critică faptul că o persoană privată de libertate a devenit mamă, însă o decizie atât de personală privind viitorul unor persoane (atât părinții, cât și copilul) nu poate fi tratată prin utilizarea unor expresii care au ofensat în mod gratuit.

31. Colegiul director aplică amendă contravențională în cuantum de 5.000 lei având în vedere următoarele aspecte:

- mamele se află într-o situație vulnerabilă, cu atât mai mult cele private de libertate;
- reclamatul nu a mai fost sancționat anterior.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Fapta reclamată reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate conform art. 2 alin. 1 și art. 15 din **O.G. nr. 137/2000** (cu 6 voturi pentru și 4 împotriva ale membrilor prezenți la ședință);

2. Aplică amendă contravențională de 5.000 lei părții reclamate Federația Sindicatelor din Administrația Națională a Penitenciarelor, cu sediul în mun. București, str. Maria Ghiculeasa nr. 47, et. 3, cam. 306, sect. 2 conform art. 26 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000** (cu unanimitate - 6 voturi pentru);

3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților (cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință).

V. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda se va achita la Administrația Finanțelor Publice Sector 2 București, dovada plății se va trimite către CNCD în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar CNCD va lua măsurile legale necesare.

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA - Membru

DIACONU ADRIAN-NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA - Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA - Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

Data redactării: 23.07.2024

Redactată și motivată:H.I.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.